

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

AJINIYOZ NOMIDAGI NUKUS DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

“Tasdiqlayman”

O'quv ishlarini bo'yicha prorektor

M. M. Ibragimov

2025-yil

OLIGOFRENOPSIXOLOGIYA

FANI BO'YICHA SILLABUS

Ta'lim sohasi:	100000-Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000- Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi:	60110300- Maxsus pedagogika (Oligofrenopedagogika)

Modul / fan sillabusi
60110300-Maxsus pedagogika (Oligofrenopedagogika) ta'lim yo'nalishi

Fan/modul:	OLIGOFRENOPSIXOLOGIYA
Fan/modul turi:	Majburiy
Fan/modul kodi:	OligoPsix1304
Yil:	2025-2026
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	20
Seminar mashg'ulotlar	20
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Sinov va imtihon
Kurs tili:	o'zbek

Fan / modulning maqsadi

F/MM1	<p>Fanni o‘qitishdan maqsad – talabalarga oligofrenopsixologiya fani bo‘yicha bilimlarning nazariy asoslarini, maktabgacha va maktab yoshidagi aqli zaif bolalar bilish jarayoning xususiyatlarini, intellektida nuqsoni bor bolalar shaxsining turli faoliyatlarda rivojlanish xususiyatlarini, ruxiy jarayonlarni usul va uslubiyatlar asosida tekshirishni, psixokorreksion ish turlarini o‘rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko‘nikmasini hosil qilishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifas: talabalarga nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, pedagogik va psixologik jarayonlarga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish, maktabgacha va maktab yoshidagi aqli zaif bolalarning ruhiyati rivojlanishi qonuniyatlarini bilish, psixokorreksion usullarni amaliyotda qo‘llay olishga o‘rgatish.</p>
-------	--

Ta‘lim natijalari

TN1	-Oligofrenopsixologiya tushunchasi va asoslari
TN2	- oligofrenopsixologiya nazariyalari haqida tasavvurga ega bo‘lishi
TN3	- oligofrenopsixologiya nazariyalari asoslarini, intellektida nuqsoni bo‘lgan bolalarga differensial yondashish
TN4	- intellektida nuqsoni bo‘lgan bolalar psixik jarayonlarini o‘rganishning shakl va metodlarini to‘g‘ri tanlay olish
TN5	-rivojlanishda nuqsoni bo‘lgan bolalardagi kamchiliklarni tasniflash
TN6	- bolalarning psixik jarayonlarini o‘rganish, tekshirish uchun uslubiyatlar, psixologik testlarni tanlay bilishi va ulardan foydalana olishi
TN7	- talaba aqli zaif bolaga yoshining turli rivojlanish boshqichlarida korreksion yordam va psixologik hamkorlik qilishni psixologik asoslash
TN8	- pedagoglarga ota-onalarga kerakli maslahatlar berish
TN9	- yordamga muxtoj bolalarning hayot tarzini tashkil etish muammolari bo‘yicha echimlar qabul qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak

Fan /modul mazmuni

	<p>Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M) Ma’ruza (M) III semester I-MODUL MAKTABGACHA OLIGOFRENOPSIXOLOGIYA</p>
M1	<p>Maktabgacha oligofrenopsixologiya fanining predmeti, maqsadi va vazifalari Maxsus ta’limga kirish https://www.tc.columbia.edu/health-studies-applied-educational-psychology/intellectual-disability-autism/courses/</p>
M2	Aqli zaiflikning klinik,psixologik tavsifi
M3	Go‘daklik va ilk yoshdagi aqli zaif bolalarning ruhiyati shakllanishi xususiyatlari
M4	Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning bilish jarayonlari xususiyatlari
M5	Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning shaxsi va shaxslararo munosabati xususiyatlari
	II-MODUL OLIGOFRENOPSIXOLOGIYA
M6	Oligofrenopsixologiya fanining predmeti, maqsadi va vazifalari

M7	Aqli zaif o'quvchilarni psixologik-pedagogik o'rganish metodlari
M8	Aqli zaif o'quvchilarning bilish jarayonlarining xususiyatlari
M9	Aqli zaif o'quvchilar shaxsi va shaxslararo munosabati xususiyatlari
M10	Aqli zaif o'quvchilar bilan olib boriladigan psixokorreksion ish turlari

Mashg'ulotlar shakli:

Amaliy mashg'ulot (A) III semestr

A1	Aqli zaiflikning klinik, psixologik tavsifi, aqli zaiflik darajalari
A2	Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning sezgi va idrok, xotira xususiyatlarini o'rganish metodlari
A3	Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning tafakkur, diqqat va nutq xususiyatlarini o'rganish metodlari
A4	Aqli zaif o'quvchilarni psixologik-pedagogik o'rganish metodlari
A5	Ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalarida psixologning faoliyatini o'rganish
A6	Aqli zaif o'quvchilarning sezgi va idrok, xotira xususiyatlarini o'rganish usullari
A7	Aqli zaif o'quvchilarning tafakkur, diqqat va nutq xususiyatlarini o'rganish usullari
A8	Aqli zaif o'quvchilarning shaxsi rivojlanishini o'rganish usullari
A9	Aqli zaif o'quvchilarga psixologik-pedagogik tavsifnoma tuzish
A10	Aqli zaif o'quvchilar bilan olib boriladigan psixokorreksion ish turlari

Mashg'ulotlar shakli:

Seminar mashg'ulotlari mavzulari (S) III semestr

S1	Psixik rivojlanishning umumiy va xususiy qonuniyatlari
S2	Ilk yoshdagi va maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarni pedagogik, psixologik o'rganish metodlari
S3	Go'daklik va ilk yoshdagi aqli zaif bolalarning ruhiyati shakllanishi xususiyatlari
S4	Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning shaxsi va shaxslararo munosabati xususiyatlari
S5	Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning maktab ta'limiga tayyorgarligi
S6	Aqli zaif o'quvchilarning o'quv faoliyatiga munosabati
S7	Aqli zaif o'quvchilarning xissiy-irodaviy xususiyatlari
S8	Aqli zaif bola va o'smirlarning xulq-atvor buzilishlari
S9	Aqli zaif bolani tarbiyalayotgan oilaning ijtimoiy-psixologik tavsifi
S10	Intellektual kamchiligi bo'lgan bolalarga psixologik xizmat

Mustaqil ta'lim(MT)

1	Seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy vazifalarini bajarish	15-soat
2	Vaziyatli masalalar (keys)tuzish	5-soat
3	Berilgan manbalarni tarjima qilish	5-soat
4	Berilgan mavzularga oid esse yozish	5-soat
5	Anjumanga tezis tayyorlash	15-soat
6	Berilgan mavzu boyicha mustaqil ishini bajarish	15-soat

Asosiy adabiyotlar:

1. Amirsaidova SH.M. Maxsus psixologiya (oligofrenopsixologiya) - T.: Fan va texnologiyalar markazining bosmaxonasi T 2019
2. Винникова Е.А, Глуховская С.А. Дошкольная олигофренопсихология. Минск 2012
3. Mo'minova L, Amirsaidova SH, Xamidova M, Djalolova, Abidova N. Maxsus psixologiya Darslik. "Fan va texnologiyalar markazi" T2013
4. Nurkeldiyeva D.A Pedagogik-psixologik diagnostika T: "VNESHINVESTROM" 2019
5. Петрова В.Г, Белякова И.В Психология умственно отсталых школьников. Учебник М.:АКАДЕМИЯ, 2004
6. Nurkeldiyeva D.A Maktabgacha oligofrenopedagogika "BOOKMANY PRINT" T: 2022

Qo'shimcha adabiyotlar:

7. Mirziyoyev Sh. M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent –"O'zbekiston" -2016.
8. Mirziyoyev Sh. M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent –"O'zbekiston" -2019
9. O'zbekiston Prezidenti Mirziyoyev SH.M 2019-2021 yillarda O'zbekiston rivojlanishining beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakat strategiyasi. 7 yanvar 2019 yil
10. Щипицина Л.М Психология детей с нарушениями интеллектуального развития. Под ред .М. Академия 2012
11. Специальная психология. Под ред .В.И Лубовского. Учебное пособие М: 2005
12. Стребелева Е.А. Психолого-педагогическая диагностика нарушений развития детей раннего и дошкольного возраста. М:Влажос, 2008

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 29 aprelda PF-5712-son "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" farmoni
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvarda "Yangi O'zbekistonning 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Taraqqiyot Strategiyasi to'g'risida" PF-60-son farmoni

Axborot manbaalari

1. <http://www.edu.uz>- O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti.
2. <http://www.uzedu.uz>- O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti..
3. <http://www.president.uz>- O'zbekiston Respublikasi Prezidenti portali.
4. <http://www.gov.uz>- O'zbekiston Respublikasi xukumati portali.
5. <http://www.lex.uz>- O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlar milliy bazasi sayti.
6. <http://www.kun.uz>- O'zbekiston va jahon yangiliklari, yeng so'nggi xabarlar sayti.

a) 5 baxo olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritma olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yul kuymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baxo olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan,
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga tugri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baxo olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yul qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi xollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baxolanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashgulotlarga tayorgarlik kurilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashgulotlarga doir xech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- Fanni bilmasa.

Dastur muallifi:	Ajiniyoz nomidagi NDPI, Maktabgacha ta`lim kafedrası o`qituvchisi – F.Reymova
E-mail:	feruzare2018@gmail.com
Tashkilot:	Ajiniyoz nomidagi NDPI "Maktabgacha tarbiya va defektologiya" kafedrası

Mazkur Sillabus institut o`quv-uslubiy Kengashining 2025-yil "28" 06
11 -sonli yig`ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Maktabgacha tarbiya va defektologiya" kafedrasining 2025-yil
"24" 08/11 -sonli yig`ilish bayoni bilan ma`qullangan

O`quv-uslubiy boshqarma boshlig`i:

A.T.Abdiev

Fakultet dekani:

M.X.Allamberganova

Kafedra mudirasi:

J.A.Bekmanova

Fan o`qituvchisi:

F.J.Reymova